

Nep-film redt zes gijzelaars

Het verhaal van een spectaculaire ontsnapping uit Iran

De spectaculaire bevrijdingsactie van zes Amerikaanse ambassademedewerkers uit Iran in 1979, daar draait het om in de film *Argo*. De CIA bedacht in samenwerking met filmmakers uit Hollywood een gewaagd plan. De film is gebaseerd op dit waargebeurde verhaal.

Ben Vriesema is redacteur van Kleio.

In 1953 werd de in Iran democratisch gekozen premier Moham-med Mossadeq afgezet door een coalitie van Amerikanen en Britten; zij waren het niet eens met de nationalisatie van de oliebronnen door Iran. Reza Sjah Pahlavi had al eerder problemen met Mossadeq en zorgde er samen met genoemde landen voor dat Mossadeq monddood werd gemaakt. In ruil voor zijn 'manmoedig' optreden werd de sjah beloond met volledige steun van

'De film brengt de islamitische revolutie op spectaculaire wijze in beeld'

de Britten en Amerikanen. De sjah kon een leven *in luxury* gaan leiden, samen met zijn tweede vrouw Farah Diba (zij woont nog steeds vlakbij de stad Washington D.C.). Even leek Iran een westers georiënteerd land te gaan worden. Maar dit was niet de wens van de islamisten. Onder aanvoering van de banneling Khomeini werd de druk op de sjah steeds groter en in januari 1979 kon hij niet anders dan het land verlaten. Binnen een aantal weken werd Khomeini als een nieuwe messias ontvangen in Iran. Een gigantische mensenzee was verrukt dat de periode van onderdrukking, honger, westers leven en vrijpostigheid voorbij was. De islamitische revolutie was een feit. Deze revolutie kende een sterk anti-Amerikaans karakter.

Dood aan Amerika!

Op dit punt begint de film *Argo*. Demonstranten verbranden Amerikaanse vlaggen en roepen leuzen als 'Dood aan Amerika!' De film brengt de gebeurtenissen die volgden op spectaculaire wijze in beeld. In november 1979 bestormden islamitische militanten de Amerikaanse ambassade in Teheran. Ze braken door het cordon van de beveiliging heen en namen het gebouw in, waarna ze 52 Amerikaanse diplomaten en burgers in gijzeling namen. Tijdens deze chaotische bestorming slaagden zes Amerikanen erin om vanuit de ambassade naar de woning van de Canadese ambassadeur te ontsnappen. De 52 anderen zouden tot januari 1981 vast blijven zitten. De zes diplomaten hielden zich verborgen in de ambassadeurswoning, maar liepen groot risico om te worden ontdekt. Tenminste, daar

ging men bij de CIA vanuit. En wat dan? Een publieke executie zou een grote vernedering voor Amerika zijn. Er moest een plan komen om de zes het land uit te krijgen. De CIA werkte hierbij vreemd genoeg samen met Hollywood. In overleg met een scenarioschrijver en een filmregisseur werd besloten om een *science fiction* film te maken genaamd *Argo*, waarbij op een idyllische locatie moet worden geschoten. Teheran, dus. Er was haast geboden, want hoe lang zouden de zes niet-gegijzelde, maar niet-vrije Amerikanen anoniem kunnen blijven?

Hoe de zes met behulp van CIA-agent Tony Mendez (gespeeld door een serieuze Ben Affleck) Iran uit komen, is knap gedurfd, maar had net zo goed verkeerd kunnen uitpakken. De eer wordt uiteraard niet bij de CIA gelegd, maar bij de

Na de gijzelingscrisis werd de ambassade gesloten. De muren van de voormalige ambassade werden daarna beklad met anti-Amerikaanse graffiti.
Foto Philip Maiwald, Wikimedia.

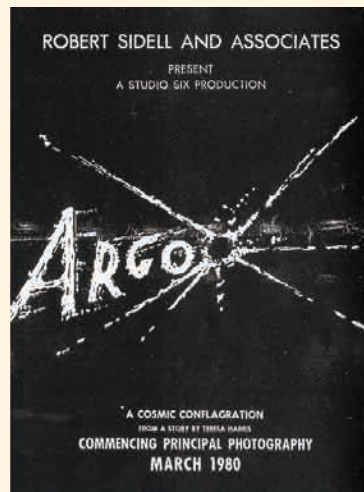
Argo (2012)

Regisseur: Ben Affleck

Met: Ben Affleck, Bryan Cranston, Alan Arkin, John Goodman

Duur: 120 minuten

De dvd is te koop voor € 21,99

De CIA maakte zelfs een filmposter om de opnames in Iran echter te laten lijken.

Canadezen, omdat men vreest voor represaillemaatregelen tegen de nog vastzittende gegijzelden. De gijzeling in de ambassade duurde in totaal 444 dagen, maar eindigde enkele minuten nadat Jimmy Carter was afgetreden en de Republiek Ronald Reagan was ingezworen als president. Of daarmee Carter door de CIA een hak werd gezet (of door wie dan ook) wordt in de film niet uit de doeken gedaan. Carter had eerder toestemming gegeven om de achtergebleven gegijzelden te bevrijden door middel van *Operation Eagle Claw*, maar deze mislukte volledig en kostte aan acht Amerikanen het leven. Carter verspeelde daarmee veel krediet bij de Amerikanen en zou daardoor als zittende president niet herkozen worden.

President?

Op internet circuleert een foto van een bebaarde jongeman die met een aantal mannen een geblinddoekte en geketende gijze-

laar vasthoudt voor de Amerikaanse ambassade in Teheran. Deze Iraanse jongeman zou – volgens sommige bronnen – later de president van de islamitische Republiek Iran worden: Mahmoud Ahmadinejad. Of de jongeman inderdaad de latere president is, blijft ongewis. Een ietwat vreemde gedachte

dringt zich op: de ene president werd niet herkozen in verband met de langdurige gijzeling (Carter), terwijl een gijzelnemer (Ahmedinejad?) in 2005 president zou worden dankzij de impact van diezelfde gijzeling. Of is dit te veel gedacht vanuit het brein van een Hollywood-scenarioschrijver? ■

Bekijk de trailer op YouTube:

Bruikbare scènes

■ 00.00.00 – 00.06.30

Dit gedeelte kan integraal worden bekeken in de klas: de geschiedenis van Iran met het aan de macht komen van de sjah en de revolutie van ayatollah Khomeini worden verstript en vermengd met echte tv-beelden. De haat tegen de VS wordt duidelijk (grote demonstraties) en de aanval op de ambassade ziet er imposant uit.

■ 00.18.00 – 00.20.00

Discussie over de positie van de sjah: moet een westers land iemand uitleveren terwijl deze persoon een onwesterse behandeling zal krijgen? Nuttig voor het begin van een discussie.

■ 00.50.00 – 00.51.00

Beeld van Iran onder het nieuwe bewind van de ayatollah, waarbij het contrast duidelijk wordt voor de leerlingen: Kentucky Fried Chicken bestaat nog, maar tegenstanders van Khomeini bungelen aan hoogwerkers in de straten.

■ 01.03.30 – 01.06.00

Een beangstigende autorit door Teheran waar de menigte schreeuwt om wraak omdat de sjah nog steeds veilig in Amerika zit.

■ 01.40.00 – 01.43.00

De bevrijding en het onthaal in Canada maken duidelijk welke impact de gijzeling had in de westerse wereld.